Mons
Capitale Culturelle

PERSMAP

Pers contact Mundaneum:

Delphine Jenart
delphine.jenart@mundaneum.be
Tel: +32 (0)65 39.54.91
GSM : +32(0)497 82.23.19

UCL Contact:

Isabelle Decoster
isabelle.decoster@uclouvain.be
Tel : +32 (0) 10 47 88 70
GSM : +32 (0) 486 42 62 20

mundaneum

UCL
Université catholique de Louvain

“Er bestaat zoiets als medisch, professioneel, commercieel beroepsgeheim. Zonder geheim kunnen ideeën gestolen of misbruikt worden. Dit zou schadelijk zijn voor de spontaneïteit, de creativiteit en wie weet zelfs voor de democratie...”

— Jean-Jacques Quisquater, cryptoloog, Professor emeritus aan de UCL

“TOP SECRET !“

Een versleutelde wereld

Tentoonstelling in het Mundaneum, Mons

10.10.2017 - 20.05.2018

Een tentoonstelling georganiseerd door het Mundaneum en de Université catholique de Louvain
Wetenschappelijk Commissariaat: Jean-Jacques Quisquater

Alan Turing (1912 - 1954)

INHOUD

BOODSCHAP VAN DE CURATOR p.5

1. Een broodnodige tentoonstelling p.6
   Wat u zal zien bij een bezoek aan "Top secret!" p.7
2. Waarom een expo over cryptografie uitgerekend in het Mundaneum? p.8
   Université catholique de Louvain? p.9
      Onderzoek UCL p.10
      3. De experten van "Top secret!" p.11
4. Rond "Top secret!" p.12
   4.1 Kunstenaars stellen de geheimhouding in vraag p.12
      1. Kunstenaars in "Top secret! p.12
      2. Palimpsest p.13
      3. "L'Art du secret / The art of secret" p.14
   4.2. Conferenties en activiteiten p.15-16
5. Partnerships p.17-18
6. Danken p.19
7. Praktische gegevens p.21

BOODSCHAP VAN DE CURATOR

Welkom in het Mundaneum en de geheime wereld van de cryptografie. Zonder dat wij er erg in hebben zit cryptografie in onze broekzak (identiteitskaart, kredietkaart, paspoort, ...) of in onze woning met het internet der dingen.
Een tentoonstelling is altijd een beetje een avontuur, zowel voor diegenen die ze organiseren als voor diegenen die ze bezoeken.

Laat ik hier even de tijd nemen om in te gaan op de nood aan vertrouwen in de wereld van vandaag en op de instrumenten die nodig zijn om er een antwoord op te bieden. En ook om hulde te brengen aan het team van het Mundaneum dat samen met UCL Culture gestalte gegeven heeft aan de droom die *Top Secret!* was Dank aan hen allen.

Top secret! Is een wandeling aan de top... maar in het geheim, op een magische plek, de voorloper van internet en Wikipedia: het Mundaneum. Deze tentoonstelling komt na talrijke andere initiatieven ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de geboorte van Alan Turing (UK)(1912-2012) en van Claude Shannon (USA) (1916-2016). Deze twee historische figuren van deze en gene kant van de Atlantische oceaan hebben een onuitwisbare stempel gedrukt op onze digitale samenleving.

Turing en Shannon hebben bijgedragen tot de doorbraken die nodig bleken om de Tweede Wereldoorlog te winnen: zij hebben meegewerkt aan de bescherming van de geheime boodschappen tussen de geallieerde commando's en tegelijk mee de bouwstenen gelegd voor de smartphone, de CD en de beveiliging van geheime codes. Zij hebben ook bijgedragen tot het kraken van de Duitse codes, in het bijzonder die van de beruchte Enigma-machine. Deze historische gebeurtenissen, die lang geheim zijn gebleven, vormen de ruggengraat van de tentoonstelling die dankzij de Association française des réservistes du chiffre et de la Sécurité de l'information kan uitpakken met een origineel exemplaar van de Enigma-machine.

Top secret! Geeft niet alleen een diepe inkijk in de geschiedenis van de cryptografie, het is ook een tentoonstelling over burgerschap die peilt naar de bescherming van de privacy op internet, een blik werpt op de diepste hoekjes van het dark net, en wijst op de essentiële bijdragen van België inzake cryptografische methodes, elektronisch stemmen, enz.

De tentoonstelling zal tevens dienen als thematisch kader voor talrijke evenementen, te beginnen met de hommage aan Alan Turing in aanwezigheid van zijn neef, Dermot Turing, die van in het begin supporter is geweest van ons project. Hij weze hierbij zeer bedankt.

Jean-Jacques Quisquater em. (UCL Crypto Group)

Commissaris met internationale faam

De wetenschappelijke commissaris van de tentoonstelling, Jean-Jacques Quisquater, is een van de internationaal erkende specialisten van de cryptografie. Hij is burgerlijk ingenieur in toegepaste wiskunde (1970) en doctor in de informatica wetenschappen, was professor aan de Université catholique de Louvain en is Research Affiliate bij de Massachussetts Institute of Technology. Hij lag mee aan de basis van het elektronisch stemmen, ontwierp de cryptografie voor paspoorten en betaalkaarten, ontwierp de elektronische handtekening van onze identiteitskaarten en bedacht de beveiliging rond digitale televisie (decoder, toegang, inhoud). Jean-Jacques Quisquater is tevens een verzamelaar: een aantal stukken uit zijn persoonlijke collectie cryptografische machines staan in de tentoonstelling.

1. EEN BROODNODIGE TENTOONSTELLING

Cryptografie om bewust over privacy te zijn

Van de opkomst van het eerste schrift 3000 jaar voor Christus tot de aanklacht van Edward Snowden tegen de massale spionageactiviteiten in de Verenigde Staten: deze nieuwe tentoonstelling ontrafelt de cryptografie, een praktijk zo oud als de mensheid. En toont aan waarom encryptie een hoeksteen vormt voor het vertrouwen in onze digitale maatschappij.

Is een samenleving zonder geheimen denkbaar? Een ruimte en tijd waarin alles zou geweten zijn over iedereen... Mogelijk? Wenselijk? Van meetaf aan wordt de bezoeker geconfronteerd met zijn houding tegenover geheimhouding. Al vlug wordt duidelijk dat, vanaf het ijzeren hangslot tot de contactloze betaalterminal, de hedendaagse objecten wijzen op een vaststelling: wij leven in een wereld van codes en grendels. Beveiliging en cryptografie zijn alomtegenwoordig!

De expo *Top secret!* is opgedeeld in 6 onderdelen en biedt "een versleutelde wereld" aan een zo breed mogelijk publiek. De geschiedenis geeft een kijk in het heden, van het prille begin van de mechanische cryptografie tot de quantumcryptografie en de ontwikkeling van de cryptoanalyse dankzij de Britse codekraker Alan Turing.

Meer hedendaags wordt verwezen naar het universum van het dark net, de transgressiecultuur belichaamd door de hackers en de rol van België als laboratorium van cryptografie en cyberveiligheid.

Dit zijn even zoveel invalshoeken om de wereld van de cryptografie te begrijpen. Wij hunkeren allemaal naar digitaal vertrouwen.

De tentoonstelling bevat tevens een ludiek aspect voor gezinnen en verwijzingen naar populaire cultuur wat ze toegankelijk maakt voor allen vanaf de leeftijd van 10 jaar.

De voorbereiding van *Top secret!* was een heus avontuur. Wie begint te graven in de miskende wereld van geheime schriften en codekrakers moet zich verwachten aan verrassingen!

Top secret! Bracht ons naar tal van plekken: in Noord-Londen op de historische site van Bletchley Park waar de geheime diensten tijdens de Tweede Wereldoorlog de codes van de Enigma-machine ontcijferd hebben. Aan deze kant van het Kanaal, in Rijsel, waar enkele dagen per jaar in de winter hackers en ordediensten samenkomen voor het grootste cyberveiligheidsforum van Europa (FIC). In de gangen van het Parijse museum van het *Conservatoire national des arts et métiers* bij een gepensioneerde generaal van het Franse leger. In Bretagne, in de reserves van het museum van de transmissies te Rennes waar de collecties van de Association des Réservistes du Chiffre et de la Sécurité de l'information bewaard worden. In Namen waar een team van vrijwilligers vol overgave het Belgisch informatica-erfgoed bewaart en ontsluit. Te Brussel in de reserves van de Staatsveiligheid en ten slotte in Mons waar in de kelders van een Koninklijk Atheneum schatten van de Belgische wetenschappelijke educatie opgeborgen liggen.

"België vormt een doelwit omdat de EU en de NAVO er gevestigd zijn. Wij zouden dus beter dan gemiddeld moeten scoren op gebied van beveiliging."

– Vincent Rijmen (KU Leuven), cryptoloog, mede-uitvinder van het cijferalgoritme Rijndael (AES)

Wat u zal zien en ontdkken bij een bezoek aan “Top secret!“

- De versleutelde telefoon van François Hollande,
- Een echte Enigma-machine – Dankzij de film “The Imitation Game” van Morten Tyyldum uit 2014 is de waarde ervan vervijfvoudigd. Ze zal in 2018 honderd jaar oud zijn,
- Hoe de eerste webcam ontworpen werd door aan koffie verslaafde informatici!
- Hoe het internet geleid heeft naar een cultuur van transgressie met het digitale kunstwerk “Deep Wired Dream” van Valérie Cordy,
- Veiligheid van bankbriefjes met het recentste 50 euro biljet, een hoogstandje van technologie, terwijl in 2017 de euro 15 jaar in omloop is. Bijzondere focus met de Nationale Bank van België.
- Van de “machines intellectuelles” van Paul Otlet tot het concept artificiële intelligentie van Alan Turing: wat de Belgische oprichter van het Mundaneum verbindt met de Britse vader van de computer,
- Emojis: de nieuwe hiëroglyfen. Zoals voor een codetaal werven sommige ondernemingen nu emoji vertalers aan.

Cocorico !

- De internationale standaard voor cryptografie AES erkend door de NSA en de industrie is Belgisch!
- “James Bond” op zijn Belgisch dankzij een uitlening van spionagemateriaal van het museum van de Staatsveiligheid. Wist u dat Kuifje's Jansen en Janssen agenten van de Staatsveiligheid waren?
- Focus op Brussel, knooppunt van strategische intelligence activiteiten.
- Kent u het verschil tussen een zwarte, grijze of witte hacker? Een echte “white hat” heeft meegewerkt aan *Top secret!*: Frédéric Jacobs, 25 jarige ingenieur in informaticabeveiliging werd genomineerd door Forbes magazine als een van de meest invloedrijke min dertigjarigen in de Europese technologiesector.
- De eerste conferentie voor burgerlijke cryptografie op Europese schaal vond plaats te Mons in 1982 op initiatief van de Ecole Polytechnique.
- België werkt mee aan de ontwikkeling van de volgende generatie elektronische stemapparatuur die massaal zal worden ingezet in de VS bij de presidentsverkiezingen van 2020.

2. WAAROM EEN EXPO OVER CRYPTOGRAFIE UITGEREKEND IN HET MUNDANEUM?

LABEL DU PATRIMOINE EUROPÉEN

Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture

Le Répertoire Bibliographique Universel
Inscrit au Registre international en 2013
Mémoire du monde

Waar kan men het beter hebben over versleutelde informatie dan in het Mundaneum: een databank uit de 19e eeuw, het "Google van papier", bedoeld om alle menselijke kennis te vergaren? Het Mundaneum, met het label van Europees erfgoed, focust op de uitdagingen van de huidige samenleving. Op het raakvlak tussen erfgoed en technologie wordt het archief van Paul Otlet en Henri La Fontaine, zij die de wereld wilden samenvatten op fiches, ingezet voor een originele thematische confrontatie. *T*

Top secret ! zet het archief van het Mundaneum in het zonnetje: een selectie van de visionaire schema's van Paul Otlet tonen hoe hij zich de "machines intellectuelles" voorstelde als uitbreiding van de intellectuele activiteit van de mens. Ook prachtige oude reclame-affiches voor een schrijfmachine of een radio. Of nog documentatie over de werking van de Chappe telegraaf. Deze documenten maken deel uit van de iconografische collecties van het Mundaneum: 200.000 postkaarten, 15.000 affiches, 100.000 foto's en 45.000 glasplaten, in totaal 6 km strekkende meter archief.

Het Mundaneum :

Enig in zijn genre, verkent het Mundaneum met tijdelijke tentoonstellingen het project van zijn oprichters, de vader van documentatie Paul Otlet en Nobelprijswinnaar voor de Vrede Henri La Fontaine: kennis in dienst van de wereldvrede!

Als enige plaats ter wereld, herbergt het Mundaneum een door de UNESCO-erkend erfgoed. Als archiefcentrum en ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen, valoriseert het de erfenis en ideeën van Otlet en La Fontaine. Aan het begin van de 20ste eeuw hebben deze twee Belgen een systeem bedacht voor het verzamelen, indelen en opzoeken van alle kennis ter wereld.

Vandaag geconfronteerd met de informatiemaatschappij reeds aangevoeld door zijn oprichters, smeedt het Mundaneum banden tussen historische erfgoed en digitale innovatie, tussen onderwijs en technologie, tussen innerlijke vrede en de wereld om ons heen. Tijdelijke tentoonstellingen, rondleidingen, digitale hulpmiddelen, thematische conferenties en workshops maken het Mundaneum tot een kruispunt van kennis, van gisteren tot morgen!

www.mundaneum.org

Université catholique de Louvain ?

De samenwerking tussen het Mundaneum en de UCL loopt over een lange termijn en wel op verschillende vlakken: cultuur, pedagogie en onderzoek. De UCL, met een vestiging in Henegouwen, vindt het ook belangrijk banden te smeden met de plaatselijke socio-culturele geledingen.
De expo *Top secret !* Een versleutelde wereld kadert in het jaar Louvain 2017 – 2018 onder het motto " Mondes numériques " / " Digitale werelden ". Een gelegenheid om een kijkje te nemen in een onderzoekstak die sterk aan bod komt in de UCL via de Groupe Crypto UCL.

MONDES NUMÉRIQUES
ANNÉE LOUVAIN 2017-2018

De expo "*Top secret ! Een versleutelde wereld*" past in het kader van l'année Louvain onder het motto « Mondes numériques » (Digitale werelden).
De digitalisering is tegelijk alomtegenwoordig en onzichtbaar... Ze is overal. De nieuwe technologieën zetten alle sectoren van de maatschappij in beweging: leefmilieu, economie, opvoeding, onderwijs, gezondheid, sociaal contact... Er ontstaat een nieuwe cultuur die onze kijk op de wereld verandert. Hoe moeten wij die digitalisering begrijpen en vooral hoe geven wij ze een plaats in onze levens en onze samenleving?
De UCL heeft ervoor gekozen om van dit academiejaar een Année Louvain te maken gewijd aan de Digitale werelden. Door middel van allerhande activiteiten zoals conferenties, seminars, tentoonstellingen, projecties, lezingen en kunstateliers wordt gevraagd aan studenten, lesgevers, wetenschappers, personeel en publiek een kritische blik te werpen op de digitalisering en de maatschappelijke uitdagingen die ermee gepaard gaan.
In deze context ontwikkelt UCL Culture tevens een cultureel seizoen rond het thema " Digitale sporen ".
Infos : https//:uclouvain.be/fr/etudier/culture

" De vele vragen rond big data vereisen technologisch, juridisch, economisch, sociaal en ethisch onderzoek. Universiteiten moeten eerst bijdragen aan het luik onderzoek en vervolgens de toekomstige generaties attent maken op het belang en de uitdagingen van big data en gegevensencryptie. De universiteiten hebben een rol te spelen inzake de vorming van verantwoordelijke burgers. "

— Vincent Blondel, Rector van de Université Catholique de Louvain

ONDERZOEK UCL

De cryptogroep van de UCL: onderzoek naar de bescherming van gegevens

De UCL is een pionier in het onderzoek naar de cryptografie. Dit gebeurt ondermeer in de cryptogroep van de UCL die opgericht werd door Jean-Jacques Quisquater, emeritus professor van de UCL en internationaal bekend cryptograaf die voor zijn succesvol onderzoek naar cryptografie en gegevensbescherming benoemd werd tot fellow van de International Association for Cryptologic Research (IACR), de hoogste onderscheiding in dit vakgebied. De onderzoekscel wordt momenteel geleid door de professoren Olivier Pereira en François-Xavier Standaert en bestaat uit 20 wetenschappers.

Cryptografie is de wetenschap van het verborgene. Of het geheel van technieken waarmee men informatie zodanig kan versleutelen dat men zijn authenticiteit kan nagaan en kan controleren wie er toegang toe heeft. Het zijn wiskundige mechanismen waarmee mensen die elkaar niet vertrouwen toch samen kunnen werken. Voorbeelden zijn elektronisch stemmen en communicaties op internet.

De cryptogroep van de UCL bestaat uit onderzoekers uit alle domeinen van de moderne cryptografie: mathematici, electronici en informatici. De groep is betrokken bij een tiental projecten en internationale netwerken en publiceerde de laatste 5 jaar meer dan 70 wetenschappelijke artikels over onder andere de fysieke veiligheid van objecten, cryptografie voor het internet van objecten, elektronisch stemmen, protocollen voor de bescherming van persoonlijke gegevens, anonimiteit van communicaties (via het Tor-netwerk bijvoorbeeld), etc.

De cryptogroep van de UCL geniet internationale bekendheid voor zijn ontdekkingen op het gebied van de chipkaart, stemsystemen en de veiligheid van digitale cinema. Dankzij de ontdekkingen van de UCL bestaan er vandaag verschillende, vaak goed werkende versleutelingsmechanismen die soms al 30 jaar gebruikt worden om transmissies tegen afluisteren te beschermen. Sinds de onthullingen van Snowden worden ze steeds vaker systematisch gebruikt zodat er nog een mooie evolutie in het verschiet ligt.

De cryptogroep van de UCL in **enkele cijfers**: **20** onderzoekers van de UCL gespecialiseerd in micro-elektronica, telecommunicatie, informatica en wiskunde, **400** internationale wetenschappelijke publicaties sinds zijn ontstaan en **30** samenwerkingen met industriële partners en andere bedrijven actief in de gegevensbescherming.

Infos : http://www.uclouvain.be/crypto

De experten van de cryptogroep van de UCL:

- **Olivier Pereira**, medeverantwoordelijke van de cryptogroep van de UCL
- **François-Xavier Standaert**, medeverantwoordelijke van de cryptogroep van de UCL
- **Edouard Cuvelier**, onderzoeksassistent van de UCL
- **François Koeune**, gastlector aan de UCL Expertises: cryptographie, blockchain, carte à puce
- **Thomas Peters**, onderzoeksmedewerker aan de UCL Expertises: bewezen veiligheid; protocollen die het privéleven respecteren; elektronisch stemmen
- **Florentin Rochet**, onderzoeksassistent bij de UCL Expertise: Tor, anonimiteit, authentificatie

3. DE EXPERTEN VAN "TOP SECRET !"

Geheimen zijn van alle tijden en van alle plaatsen en cryptografie is slechts een manier om ermee om te gaan. Wij zijn op zoek gegaan naar academici, specialisten in informaticabeveiliging en preventie, en van een historicus om de geschiedenis van het geheim in context en perspectief te plaatsen. Wij danken het Museum van het Parijse *Conservatoire National des Arts et Métiers* dat ons de deuren opende voor de interviews met Jean-Jacques Quisquater en Generaal Desvignes.

Volgende de beelden :

Milad Doueihi (FR), Titularis van de leerstoel digitaal humanisme aan de Sorbonne in Parijs

Jean-Jacques Quisquater (BE), Jean-Jacques Quisquater, cryptoloog, Professor emeritus aan de UCL Wetenschappelijk Commissariaat van *Top secret !*,

Generaal Jean-Louis Desvignes (FR), voorzitter van het Franse "association des réservistes du chiffre et de la sécurité de l'information" (ARCSI),

Olivier Bogaert, politiecommissaris bij de regionale computer crime unit,

Vincent Blondel (BE), Rector van de Université Catholique de Louvain,

Sir John Dermot Turing (GB), neef van Alan Turing, lid van de « Board of Trustees » van Bletchley Park,

Frédéric Jacobs (BE), ingenieur in digitale veiligheid,

Vincent Rijmen (BE), (KU Leuven), cryptoloog, mede-uitvinder van het cijferalgoritme Rijndael (AES).

"Ik denk dat de levensgeschiedenis van Alan Turing kan helpen vertrouwen te geven aan jongeren die, omdat zij anders zijn, denken geen plaats te hebben in de samenleving."

— Sir John Dermot Turing (GB), neef van Alan Turing, lid van de « Board of Trustees » van Bletchley Park

4. ROND "TOP SECRET !"

4.1 Kunstenaars stellen de geheimhouding in vraag

1. Kunstenaars in " Top secret ! "

Du 10.10.2017 au 20.05.2018

- **Deep Wired Dream**
  Multimedia installatie door Valérie Cordy
  Een coproductie met Fabrique de Théâtre / Service des arts de la scène van de Provincie Henegouwen

Valérie Cordy is een digitale kunstenares en regisseuse. Sinds 2013 is zij directrice van la *Fabrique de Théâtre*, " Service des arts de la scène de la Province de Hainaut ", die instaat voor de ondersteuning van de creatie en programmering van voorstellingen alsook voor een artists in residence te Frameries. Zij ontwerpt ook voorstellingen zowel online als live.

- **Trojan Offices**
  Door **Dries Depoorter**
  Een co-productie met Transcultures

- Digitaal kunstenaar **Dries Depoorte**r verzamelt, deelt en experimenteert met gegevens in zijn bezit of zomaar lukraak gevonden op het internet en behandelt daarmee, op een opzettelijk provocerende manier, kwesties als sociale identiteit, het delen van big data, versleuteling en bescherming (of het gebrek daaraan) van onze privacy online. Hij geniet internationale belangstelling met installaties die aantonen hoezeer innovaties zoals gezichtsherkenning of het internet der dingen zich tegen ons kunnen keren. Dries Depoorter studeerde 6 jaar lang elektronica alvorens over te stappen naar de digitale kunsten in de KASK School of Arts in Gent waar hij in 2015 promoveerde. Zijn interactieve installaties gaan de wereld rond. Thans woont hij in Amsterdam alwaar hij de steun krijgt van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

- De installatie **Trojan Offices** van Dries Depoorter in *Top secret !* peilt naar de schoonheid en de complexiteit van technologie. Het is een evocatie van de allereerste webcam uit de geschiedenis die er dankzij onschuldige koffiekannen in slaagt binnen te loeren in kantoren overal ter wereld ...

2. “ Palimpsest “

Door **Philippe Braquenier**

Gelijkvoers museum Mundaneum

Van 10.10.2017 tot 07.01.2018

Philippe Braquenier komt uit Mons en is als kunstenaar actief in de conceptuele en documentaire fotografie. Hij is bachelor in de fotografie van de Haute Ecole Libre de Bruxelles en heeft ondermeer tentoongesteld in het Fotomuseum Antwerpen, Bozar, Aperture foundation in New York en recent in Galerij Ravenstijn in Amsterdam. Zijn werk kreeg aandacht in *Wired, Wall Street International, Het Financieele Dagblad, Mēdor en Urbanautica.*

Palimpsest

nom pa-limp-sest \ pa-l m(p)- sest, p - lim(p)-\
: stuk pa¬py¬rus of per¬ka¬ment dat na af¬krab¬bing of on¬zicht¬baar¬ma¬king van het oor¬spron¬ke¬lijk ge¬schre¬ve¬ne op¬nieuw be¬schre-ven is.
: Iets wat na verloop van tijd gewijzigd werd en sporen van deze verandering toont.

De mensheid raakt haar geheugen kwijt. In volle digitale euforie, waar alle heil van technologie verwacht wordt, ontluikt een nuchtere vaststelling: digitaal is niet de oplossing maar veeleer een nieuw probleem. Het is een paradox dat terwijl de mensheid een nooit geziene hoeveelheid informatie vergaart, zij nooit eerder gebruik gemaakt heeft van zo’n onstabiele technieken om gegevens op te slaan.

De ontmoeting tussen Philippe Braquenier en het Mundaneum begon in 2012 toen hij voor Palimpsest het archief in Mons kwam fotograferen, wat resulteerde in een expo op het virtuele platform Google Arts & Culture. Vanaf oktober 2017 zullen originele foto’s van Philippe prijken naast de ladekasten van het Universeel Bibliografisch Repertorium en aldus in zijn geboortestad ere brengen aan zijn werk dat erkend wordt in de wereld van kunst en media.

Tijdens de tentoonstelling worden de foto’s ook te koop aangeboden.

“ Volgens mij is digitale versleuteling vandaag een kwestie van fundamenteel recht. ”

— Milad Doueihi (FR), titularis van de leerstoel digitaal humanisme aan de Sorbonne in Parijs

3. "*L'Art du secret / The art of secret*"

Een coproductie Transcultures – Mundaneum

In het kader van la Saison des Cultures numériques en Fédération Wallonie-Bruxelles

Van 23.11.2017 tot 07.01.2018

De kunstscene buigt zich over kwesties als surveillance in ons digitaal tijdperk. Deze zijn des te actueler in de huidige context van verhoogde veiligheid in de nasleep van het internationaal terrorisme. Deze digitale creatieve bevraging heeft zeker haar plaats in de expo *Top secret!* De digitale omwenteling roept veel vragen op en stimuleert de creativiteit van kunstenaars die onze kritische geest willen aanwakkeren. Van passieve technologie verbruikers moeten wij evolueren naar proactieve digitale burgers. Veel verder dan de controle door de Staten, gaat het over burgerschap en democratie in het tijdperk van big data.

" *The art of secret / L'art du secret*" biedt diverse artistieke interpretaties, visies en reflecties die een niet gespecialiseerd publiek kritische, geëngageerde en innoverende werken laten zien.

Voorlopige programmatie

Transcultures is een interdisciplinair centrum voor digitale en audiovisuele ontwikkelingen, opgericht in 1996 ter bevordering van de kruisbestuiving tussen hedendaagse kunst en cultuur met de mix van kunst/samenleving/technologie. De focus is gericht op digitale creatie en audiokunst. Er wordt ondermeer gewerkt aan de productie en verspreiding, in België en in het buitenland, van talrijke innoverende kunstprojecten en aan de sensibilisering voor en reflectie over de uitdagingen van interdisciplinaire creatie. Transcultures staat ook in voor de coördinatie van twee festivals met een internationale uitstraling: *City Sonic* & Les Transnumériques.

TRANSCULTURES

"In de niet-digitale wereld wordt het bestaan van een privéleven geaccepteerd. Geen enkele wet verbiedt het om thuis gordijnen te hebben. De vraag is: heeft men het recht om digitale gordijnen te hebben?"

– Frédéric Jacobs, ingenieur in digitale veiligheid

4.2. Conferenties en activiteiten:

In de rand van elke tentoonstelling biedt het Mundaneum thematische evenementen rond maatschappelijke vraagstukken zoals de impact van de digitalisering, nieuwe vormen van burgerschap, sociale innovatie... Er is voor elk wat wils, zowel het grote publiek als gespecialiseerde doelgroepen.

Een greep uit de geplande activiteiten

- **09.10.2017 - Meet & greet** Sir John Dermot Turing (neef van Alan Turing), ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling

- **17.10.2017 - "*S*OUVERAINETE ET CRYPTO" Conferentie van Milad Doueihi** (USA), professor Digitaal humanisme aan de Sorbonne, een organisatie van de Stichting Henri La Fontaine en de Forum Nord-Sud in samenwerking met het Mundaneum et het Centre d'Action Laïque in het kader van het colloquium « Conflits à l'ère numérique » (17 en 18 oktober, Brussel).

- **06.11.2017 - 1e Cyber Security Day in Mons in het kader van Tekk Tour de Digital Wallonia**, in samenwerking met Synergie asbl en Wallonie-Bruxelles International (MICX + Mundaneum)

- **20.11.2017 -** ***2002-2017: De euro bestaat 15 jaar! Wat is de toekomst van de eenheidsmunt tegenover de opkomst van virtuele munten en blockchain?*** Met Yves Timmermans(Nationale Bank van België) en Jean-Jacques Quisquater (cryptoloog).

- **En 2018 -** Activiteiten in het kader van de honderdste verjaardag van de Enigma machine!

"In dit domein zijn heldendaden confidentieel: tussen discretie en vergeten is de lijn flinterdun. Een van de doelstellingen van het ARCSI is het bekendmaken van het documentaire en materiële erfgoed en uitleggen hoe de cryptologie een belangrijke rol gespeeld heeft in de geschiedenis."

— Generaal Jean-Louis Desvignes (FR), voorzitter van het Franse "association des réservistes du chiffre et de la sécurité de l'information" (ARCSI)

Het Mundaneum doet mee !

- **28.09 > 06.12.2017** – ***Saison des Cultures numériques***. " *Top secret !* " en " *L'Art du secret* " maken deel uit van de programmatie van de Federatie Wallonië-Brussel. Het Mundaneum neemt ook deel aan de Quinzaine Numérique van de Stad Mons: artiestentoer , atelier « Cryptage-décryptage » voor de studenten in digitale kunst ARTS², atelier « Photo open source et archives ».

- **Oktober 2017**, is European Cyber Security Month. In België komt onze partner Centre for Cyber Security Belgium met een sensibiliseringscampagne. De expo *Top secret !* Zal er op inspelen. **https://cybersecuritymonth.eu/**

- **11.10.2017** – Als aanloop naar de *Quinzaine de l'Education aux médias* (van 18 tot 31 oktober) bieden het Mundaneum en zijn partners een gratis namiddag voor jongeren in de expo *Top secret !* alsook een toegang tot het interactief spektakel NoodleBrain van de Compagnie Arts Nomades. Begin 2018 komt er ook het project « On nous prend pour des c... », een samenwerking van het Mundaneum en Club de la Presse du Hainaut (Promotion de la Citoyenneté et de l'Interculturalité 2017), Action Ciné Média Jeunes et Média Animation.

Verdere programmatie en info op **www.mundaneum.org !**

NIEUW !

Vanaf 10 oktober is de toegang tot het gelijkvloers van het Mundaneum GRATIS!

Voor de verdiepingen waar de tijdelijke tentoonstellingen plaatsvinden, waaronder *Top secret !*, blijft de toegang betalend. Dankzij de vrije toegang kan het publiek kennis maken met het Mundaneum en het door de Unesco erkend " Universeel bibliografisch Repertorium " of " Google van papier ".

5. PARTNERSHIPS :

- ## Neem de informatiesnelweg tussen Bergen en Namen!

Mundaneum + Computer Museum Belgium = #geektrip

Om zijn eerste verjaardag te vieren kondigt het Computer Museum Belgium NAM-IP een tijdelijke tentoonstelling aan: «Codes & Couleurs, Turing & Zuse» van 27 oktober 2017 tot 30 juni 2018. Nog nooit gehoord van dit Belgisch toeristisch-wetenschappelijk museum? Haast u er naartoe, iets voor geeks!

Info en programmatie: **www.nam-ip.be**

- ## Het Toerismebureau Visit Mons werkt al jaren samen met het Mundaneum

Meerdere rondleidingen houden halt bij het Mundaneum, ook in combinatie met een bezoek aan het **Huis Losseau** (« Collectionneurs d'idées ») en de site van **Bois-du-Luc** (« Unesco Go »).

Verenigingen, jongeren en gezinnen:

Ludieke elementen prikkelen de nieuwsgierigheid van jong en oud tijdens de expo. Zo lang de expo loopt worden geleide bezoeken en wetenschappelijke animaties georganiseerd door het Mundaneum en zijn partners :

Erfgoed in de vorm van een spel

Een bordspel om het Mundaneum te ontdekken en vooral een inkijk te krijgen in hoe informatie verzameld, geordend en gedeeld werd ten tijde van de oprichters eind 19e eeuw en hoe dat er vandaag in het digitale tijdperk aan toe gaat. Het spel kan gebruikt worden als rollenspel voor groepen.

Na reservering.

"In het echte leven dragen wij zorg voor de bescherming van ons privéleven, maar in de virtuele wereld geven wij massa›s persoonlijke informatie vrij zonder het te beseffen. De gebruiker moet zich daar meer van bewust worden."

— Olivier Bogaert, politiecommissaris bij de regionale computer crime unit

6. DANKEN

Curator: Jean-Jacques Quisquater
Co-curatoren: Raphaële Cornille, Jacques Gillen, Delphine Jenart
Coördinatie & productie: Delphine Jenart
Scenografische ondersteuning: Anaëlle Vanden Bemden
Grafisch ontwerp: Lisa Boxus – (in)extenso
Adviseurs: Valérie Cordy (La Fabrique de Théâtre), Marie du Chastel (Kikk festival), Philippe Franck (Transcultures), Pascal Francq (Paul Otlet Institute), Frédéric Jacobs, Jacques Urbanska (Transcultures), Thierry Verbeeck.

Gerealiseerd in samenwerking met
UCL Culture, Nationale Bank van België, BNP Paribas Fortis, TEC Hainaut, Fondation Henri La Fontaine, Synergie asbl, Maison des Maths, Sciences infuses, KODO Wallonie, Plaza art, Picardie Laïque, RTBF, Le Vif L'Express.

Met de steun van Digital Wallonia, La Wallonie, Fédération Wallonie-Bruxelles, Province de Hainaut, Wallonie Bruxelles International, Google, Thales Group Belgium, Solidaris.

Met de medewerking van
Bletchley Park (GB), ARCSI - Association des réservistes du chiffre et de la sécurité de l'information (FR), Transcultures, La Fabrique de Théâtre, Centrum voor Cybersecurity België, Computer Museum of Belgium (Nam-IP), Musée du CNAM (FR), Veiligheid van de Staat, FOD Binnenlandse Zaken, Cegesoma, ScienceÉchos, Centrum voor Historische Documentatie van de Krijgsmacht, Mons Memorial Museum, Musée L, Cybersimple, Regional Computer Crime Unit (RCCU), le King's College de Cambridge, intopix.

Bijzondere dank
Thierry Verbeeck, Dries Depoorter, Centre Audiovisuel de l'UCL (CAV), UCL Crypto Group, Frédéric Blondeau en Aline Aulit (UCL culture), Jean-Louis Desvignes en Jean-Marc Laloy (ARCSI), Sir John Dermot Turing, Yves Winkin (Musée du CNAM), Juan Osborne, Milad Doueihi, Vincent Blondel (UCL) en Alain Vas (UCL en Hainaut), Frédéric Jacobs, Vincent Rijmen (KUL), Olivier Bogaert (RCCU), Luc Blondeel, Jean-Claude Janssens (SciencesÉchos), Rebecca Foy en Iain Standen (Bletchley Park).

Een tentoonstelling van het Mundaneum en de UCL

mundaneum

UCL Université catholique de Louvain

Ze steunen ons:

Uitleen en institutionele partners:

Onze pedagogische partners:

Onze media partners:

7. PRAKTISCHE GEGEVENS

Tentoonstelling : FR – NL EN
Rondleidingen : FR – NL – EN – DE

MUNDANEUM

Rue de Nimy, 76
7000 Mons
www.mundaneum.org
info@mundaneum.be - +32 (0)65 31 53 43

Openingstijden:

Woe-Vrij	13h-17h
Zaterdag - Zondag en vakantie	11h-18h

Gesloten op maandag en dinsdag, 25 december en 1 januari
Rondleidingen van maandag tot vrijdag van 9u tot 16u (alleen voorbehoud)

TOEGANGSPRIJZEN

Vrij bezoek

Volwassenen (26-64)	7,00€
Seniors (+65), groep volwassenen	5,00€
Werkzoekenden / OCMW, kinderen en studenten (-26)	2,00€
Artikel 27	1,25€ + 1 ticket A27
Artikel 27 groepleider	Gratis
Lerarenkaart	Gratis
Eerste zondag van de maand (voor alles)	Gratis
"*Top secret!*" magazine	1,00€

Rondleidingen en activiteiten

Op reservatie
Duur: 1h30
75€ voor het gid + 2€ per persoon